

Aktüel Kültür Dergisi / Ağustos 2020 / Sayı 126 / Fiyatı 10 TL

İNSAN VE HAYAT

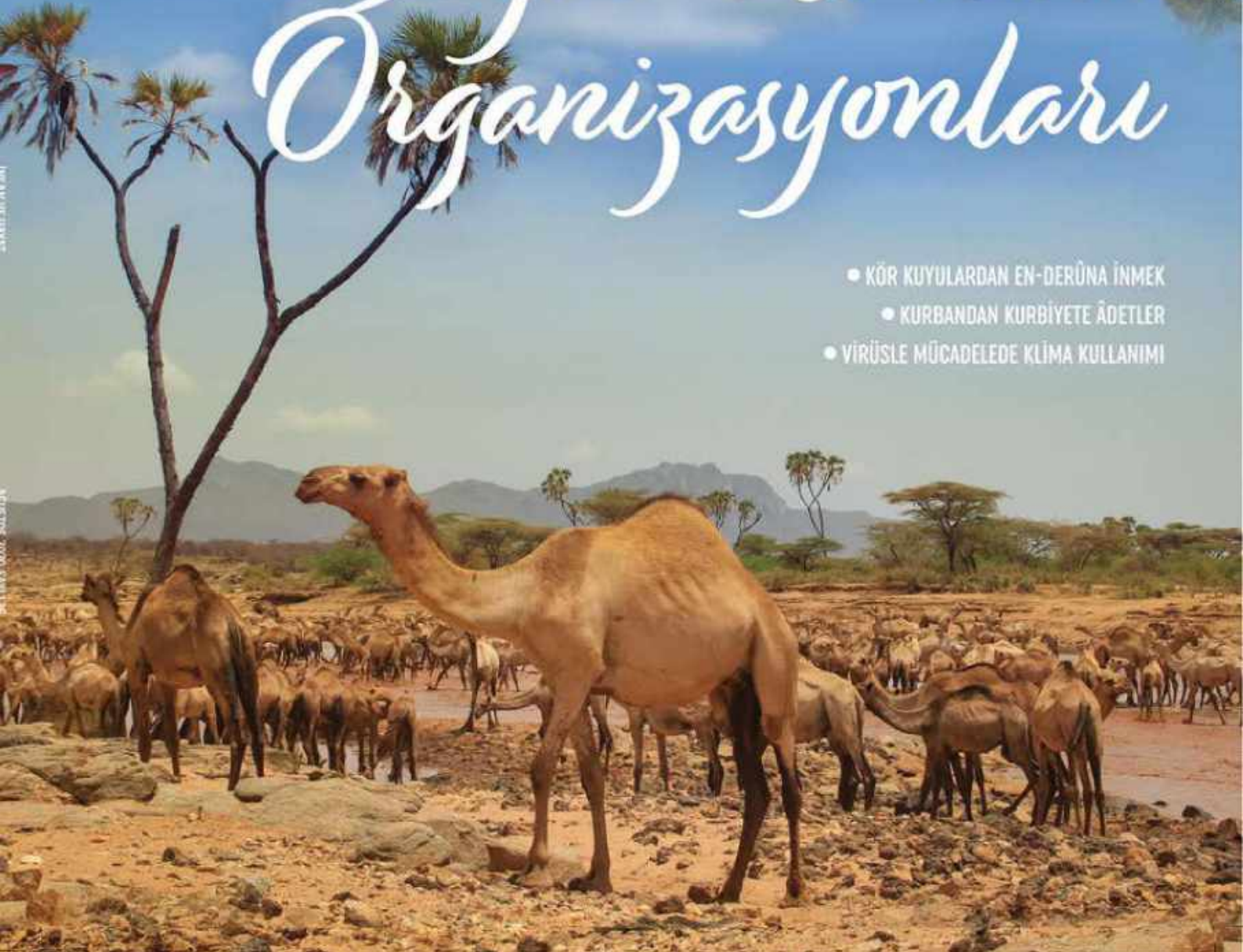
GENÇ HAYAT
YIRMI YEDİNCİ SAYISIYLA
DERGİNİZDE

süzgeç

KABUGUNDAN TASAN ALTIN LEZZET FINDIK

Dünyanın Büyük Kurban Organizasyonları

- KÖR KUYULardan EN-DERÜNA İNMEK
- KURBANDAN KURBİYETE ÂDETLER
- VİRÜSLE MÜCADELEDE KLİMA KULLANIMI

SU KÖYÜ

Hepimizin uzaklarda bir köyü vardır. Gitmek de göremek de o köy oradadır ve her daim bizindir. Bazen bir tepenin en zirvesinde, bazen bir vadinin en dibindedir. Fotoğraftaki, Papua Yeni Gine'lerin köyü, cocuklukumuzdan hatıladığımız köylerden oldukça farklı. Evler kırlarda, tepelerde değil, evlerin bahçelerinde koyun kuzular da otlamıyor. Su köyündeki çocuklar, bizden farklı yaşayıp farklı şeyler görüyorlar. Evlerinden çıktıklarında toprağa değil suya dokunuyor ayakları, su bahçelerinde balıklar yüzüyor. Fotoğrafa bakanlardan bir çoğu, ben böyle bir yerde yaşamam dese de bu, onlar için hayatın gerçeği..
(Papua Yeni Gine)

SAVUR

Geleceğini düşünen çiftçi, tarlasını işler, mahsulünü eker. Ona gözü gibi bakar. Geleceği, tarlasındadır. Gün olur hasat vakti gelir. Tarladakilerin sökülmesi, temizlenmesi, değirmende öğütülmesi gerekir. Fotoğraftaki çiftçilerin ne yaptığına bir bakın. Söktükleri pirinçleri havaya savurup köklerindeki çamuru temizlemeye çalışıyorlar. Anne-babalar için gelecek, evlat demektir. Onlar da bir çiftçi edasıyla evlatlarına bakar, büyütürler. Ne kadar dikkat edilse bile bazen evlatların ayağına çamur bulaşabilir. Burada yapılması icap eden; evladı alıp incitmeden şöyle bir sallamaktır. Bu hareket, onun temizlenmesi içindir. Aksi halde hayat değirmeninde öğütülürken, nihayette kirlili bir malzeme ortaya çıkabilir.
(Vietnam)

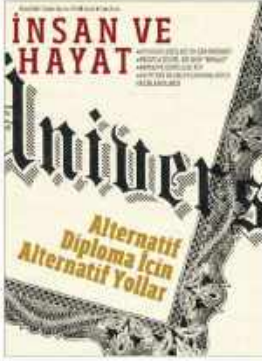

MUTLU

Mutluluk nasıl bulunur, nerede yetisir? Bir de şöyle soralım: Mutluluk aramakla mı, yoksa farkına varmakla mı bulunur? Her insan, mutluluğu arar durur. İnsanların bu aşamadaki arayışları ortaktır. Ayrıldıkları nokta; mutluluğu aradıkları yerlerde başlar. Kimi parada arar, kimi ailesinden umar, kimisi de ummadığı yerde, sahip oldukları arasında bulur. Fotoğrafa baktığınızda, aslında mutluluğun resmine baktığınızı fark edeceksiniz. Çocuklar için mutlu olmak daha kolaydır. Çünkü ufak gülümseme, minicik sekerleme, güzel bir elbise mutlu edebilir onları. Belki de aranan formül budur; mutluluk, içindeki çocuğu her daim canlı tutmakta gizlenmiştir. (Siem Reap/ Kamboçya)

bu da yayınlandı

Alternatif Diploma İçin Alternatif Yollar

Örgün eğitime hep şüpheyle yaklaşan ve zorunlu eğitimin çürütücü etkisinin olduğunu iddia ederek ondan kurtulma niyetiyle hareket eden alternatif eğitimin taraftarları "hayat boyu eğitim", "öğrenme ihtiyacı" gibi fikirlerin karşısında yer alırlar. Alternatif eğitimciler bu eleştirilerini ellerindeki örgün eğitim için yapmaktadırlar.

Düşünceleri örgün eğitimi destekleyici ya da tamamlayıcı bir faaliyetten ziyade, muhalif eğitim imkanlarını arama yönündedir. Alternatif eğitimcilerin sistemi zorlayan mücadeleleri, bilginin nadir ve az olanı bulmada dikkatimizi çekti. Başlıkta geçen alternatif diploma ile kastımız da dünyada az ve değerli olan bilgiye giden alternatif yolları araştırmak için kullandık. (Ağustos 2013-42. sayımızda yayımlandık.)

Yeryüzünün Yıldız(cık)ları

"Yıldızlar, denizdekilere ve karadakilere yol gösterirdi. Yıldız, rol-model olmalıydı. Böyle düşününce ekranlardaki sahte yıldızların pul pul döküldüğüne şahit oldum."

"Ben yıldız olacağım!" Böyle söyledi genç.

Fakat gözlerini gökyüzüne dikerek değil, boynunu hafifçe büküp ekrana

hayran hayran bakarak. Birilerinin de kendine hayran olmasını umarak;

"Ben yıldız olacağım!" dedi tekrar. Bunu söyleyince, kötü geçen üniversite giriş sınavını unuttu. Bir uyuşma, bir hafiflik hissetti beyninde. Bu hafiflikle göğe doğru yükseldiğini zannetti. (Mayıs 2011-42. sayımızda yayımlandık.)

Yazıların devamını, ilgili sayılarımızdan ya da insanvehayat.com adresinden okuyabilirsiniz.

1) Duyguların tercümanı

Nasıl ki her çiçeğin yeşermesi için hayat suyuna ihtiyacı varsa, biz insanların da akıbetimizin güzelliği ve uhrevî hayatımızın saadeti için, rızâ-i İlâhî uğrunda dökülen gözyaşlarına ihtiyacı vardır. İnsan ve Hayat Dergisi şu zor zamanlarımızda dökülen gözyaşlarımızın en büyük tesellisi oluyor. (Balkanlar, R. Bayar, F. Ulusal, F. Güzel)

2) Kargo beklemezken

Dergi aboneliğim boyunca ayın ilk günlerini hep kargo bekleyerek geçirdim. İki ay dijital olunca bekleme bitti. Ancak sevineyim mi üzüleyim mi bilemiyorum. Çünkü dergiyi elime almayınca okuduğumdan bir şey anlamadım. Şimdi dergimi elime aldım. Bu sefer de dijital derginin hızını, yer ve zaman tanımaz halini arayacağım. (F. Nisan, Sancak)

3) Sıfırdan başlamak

Akıcı eğitim hikayelerini, salgın günlerinde okuma fırsatım oldu. Bir eğitimci olarak özlemim arttı. Yazar problemleri çözerken, başımdan geçenleri düşündüm. Şimdi tekrar yaşasam, hepsini bir daha canlandırsam, diye

aklımdan geçti. Salgın öncesi, eğitim hasretini tam bilmediğim günlerde okumuş olsaydım, değerini bu kadar anlamazdım. Bir iki yerde ilave istedim, mail yazdım, çok hızlı dönüş oldu, editör ve yazar arkadaşlara çok teşekkür ediyorum. (Mustafa İnan, Bolu)

6) Dijital dönüşüm

Dijital Mahremiyet kitabını okurken, Temmuz sayısı elime ulaştı. "Salgın Sonrası Eğitimde Yepyeni Modeller" başlığına bakarken ve detayları okurken, dijital bir çağın kapılarını hızla araladığımızı gördüm. "Mahremiyet" konusu daha da önemli olacak kanaatindeyim. Bütün bunlara bakarak, kısa zaman sonra, "dijital okullar" gibi yeni başlıklar ve kitabın belli yerlerini geliştirerek yeni baskısını çıkartmanız gerekebilir. Biz de heyecanla alıp okumak isteriz. "Dijital Dönüşüm" konusunu, ayrı bir kitap halinde de okumak isteriz. (A. Yavuz, Elmalı)

4) Basılı hali

İki aylık dijital ayrılık, dergiye olan özlemimizi artırdı. Ağustos sayısını bekledik. Bu sefer inşallah, dergilerimiz dijital olmaz, elimize alıp okuruz. Dergi kokusunu ciğerlerimize çeke çeke okumanın keyfine varırız. (M. Arslan)

5) Evlat yetiştirme

Molla Câmî Hazretleri, evladına gerçek bir miras bırakmış. Günümüz babaları da evlatlarına bugün ne kadar kazandığını değil de nasıl kazandığını sorması gerekir. Hayattaki gerçek rollerini tartışsalar, belki ebeveynlik biraz daha kolaylaşır. Böylece asıllarımız daha gerçekçi, nesillerimiz daha pak olur. (Kasım 2016, Bir Babanın Evladı İçin Yazdığı Kitap Baharistan) (H. Satır)

Aktif okurlar! Derginizle alakalı değerlendirmelerinizi bilgi@insanvehayat.com'a gönderin, yayınlansın.

Tarımda İstenmeyen Zararlı Ortak

2006'da Türkiye'de kasaplık et sınıfına konulan hıncının tarım alanlarında çoğalması gecikmedi. Üreticiler, ürününü maliyetin üstünden satamadığından şikayetçi idiler. Şimdi de daha mahsul tarlada iken onların emeklerine göz diken, talan edenler var: Önü alınamayan yaban domuzları.

Dağda bile nadir görülen bu hayvanların sahillere, köy içlerine, şehir merkezlerine inmesi medya sayesinde sıradanlaştı. Ancak üreticiler bu istenmeyen ortağın talanını nasıl önleyecekleri konusunda çözüm arıyorlar. Bu hayvanların ekosistemde hızla çoğalmalarıyla, yiyecek bulmak için daha fazla tarım alanlarına saldıracağı kesin, özellikle mısır üretiminin olduğu yerlere daha fazla yerleştiği biliniyor. ABD'den başlayan ve dünyaya yayılan mısır üretiminin artması, bu hayvanın ekosistemdeki yerini de genişlettiği öne sürülebilir.

Muğla'da bir çiftçi konuyu yargıya da taşıdı. 17 dönümlük tarlasına mısır üretimi için 11 bin liralık masraf ettiğini, yaklaşık 800 liralık mazot kullandığını; ancak tarlasının bu hayvanlar tarafından talan edildiğini söyledi. İlk gerekçe olarak hayvan hakları öne sürülüyordu. Ancak iş daha da ciddileşti. Mısır üreticisi, bu hayvanlardan şikayetçi olup ilgili kurumlardan çözüm bekliyor.

Yıllardır buğday eken sonra da mısır işine giren bazı üreticiler, çözüm olarak tarlaya mısır ekmemeyi buluyor. Ancak talana alışan hayvan sürülerinin o yerden gitmesi ise artık zor. İşin en zor kısmı da bu hayvan her şeyi yediği için o bölgede hızla çoğalmasıyla diğer tarım ürünleri de tehdit altında kalıyor. Daha üretici, mahsulünü alamadan zarara uğruyor.

En çok Akdeniz ve Ege'de görülen sürüler neredeyse, Türkiye'de ekili tarım alanlarının tamamına yayılmış durumdadır. Konuştuğumuz çobanlar, avcılar ve hayvan üreticileri şu değerlendirmelerde bulunuyor. Ekosistemdeki boşluğa dikkat çekiyorlar.

"Dağlarda küçükbaş hayvan sayısı kalmadı. Maliyetinin altında satışlar küçükbaş üreticilerini zora soktu. Onlar da çareyi hayvanlarını satmakta buldu. Bununla beraber kurtlar da ekosistemde azaldı. Çünkü kurtlar bunların yavrularını yediği için bu kadar hızlı çoğalamıyorlardı."

Bazı üreticiler tarla başında nöbet tutuyorlar. Avcılar ise şöyle diyor. "Sürek avı çözüm olsa da mevsim bazlı uygulanan av yasakları yeterli sonucu vermiyor. Çok hızlı kaçması ve gece ortaya çıkmasıyla avlanmada yetersiz kalıyor."

Şu an için net çözüm bulunamadı. Zira ekosistem birden bozulmadığı gibi hemen de düzelmüyor. Bu hayvanların; dolu, yağmur ve don gibi tabii hadiselerinden sonra ürüne zarar verenler arasına eklenmesi gerekiyor.

KÜÇÜK SİYAH MÜREKKEP LEKESİ

Bir mürekkep lekesi kağıda düştüğünde neler söyler? Kağıt bütün mürekkebi çekene kadarki kısa ömründe aklından neler geçer?

Dolma kaleminden düşen bir damla mürekkep kağıtla buluştu. 'Sonunda' dedi, küçük siyah mürekkep lekesi.

"Sonunda ben de bir şeyler söyleyebilirim. Söylesene ben neyim?" diye sordu merakla. "Bir cümlenin sonundaki bir nokta mı? Yahut bir kelimenin olmazsa olmaz ilk harfi mi?" diye neşeyle ekledi.

Donuk gözlerle baktı dolma kalem ve soğuk harflerle mırıldandı "Ne lafazan ve ne meraklı bir leke." Israrla sordu küçük siyah mürekkep lekesi "Söylesene hadi! Neyim ben? Keşke istediğim şey olabilseydim!" diye de umutla ekledi.

O zaman büyük, kocaman bir sorunun sonunda, mutlu minik bir soru işareti olurdu. Öyle merdiven altı basmakalıp zihinlerde üretilen ve piyasada yaldızlı kağıtlarla satılan sorulardan değil. İnsam düşünmeye değil, bilindik ezbere sorulan sorulardan hiç değil. Berrak zihinlerde ortaya çıkan ve doğrulukla yoğrulup hakkı arayan, hak olan bir soru olmak isterdim. Tozlanmış bir kitabın sayfalarında unutulmuş, insanların varlığından haberdar bile

olmadığı bir soruda olabilirdi pekala.

Hele gözlerinin önünde habersiz oldukları perdeyi alaşağı edecek türden bir cümlenin, noktası bile olurdu, diye sıraladı bir çırpıda.

"Ne usanmaz ne hayalperest bir leke." diye homurdandı dolma kalem ve kızgınlıkla da ekledi:

"Nasıl, senin gibi küçük ve önemsiz bir leke böyle konuşabilir? Gülümsemeye çalıştı mürekkep lekesi, kurumayan taraflarıyla. Yanlış soruyu soruyorsun ve doğru cevabı istiyorsun. Ne garip?" dedi ve devam etti. Sahi sen hiç fark etmedin mi, insanların ölesiye düşünmeyi, bıraktıklarını. Bir çarkın içinde, birbirinin aynı başıboş günler yaşadıklarını. Düşünmeyi keten çantalara katıp bir daha açmamak üzere ceviz sandıklara sakladıklarını. Hakikati aramayı bırakıp, gündelik hırslarla oyalandıklarını."

"Hem," diye ekledi küçük siyah mürekkep lekesi:

"Benim küçük ve önemsiz olduğumu söyleyip duruyorsun. Peki sen söyle, bütün dünyayı dize getiren minik virüse ne diyorsun? Benden daha küçük bir

leke değil mi o? Oysa bütün insanları aylarca evine kapatmış, yüzlercesinin canına mal olmuştu.

“Evet haklısın” dedi düşünen harflerle dolma kalem. “Peki” dedi mürekkep lekesi üzerindeki küçük sıfatından sessizce sıyrılıp “O zaman herkes sormaya başlamadı mı, nasıl bir virüs bütün bunlara sebep olur? Nasıl kuşlar göklerde uçar, kuzular bayırlarda otlar da kapılar kapanır ve bütün insanlar dört duvar arasında kalır? Kimisi hayretle sordu, kimisi çaresizlikle. Birçoğu kararsızlıkla ve korkuyla sordu. Pek azıydı oysa merakla soran. Pek azı, nasıl yerine neden dediler. “Nasıl başımıza böyle bir şey gelir?” demediler de neden başımıza böyle bir şey geldi dediler? Şikayeti bırakıp anlamaya çalışmanın dayanılmaz merakıyla sordular. Ve işte çağımızın yalancı hayatından sıyrılıp hecelemeden kurtuldular. Doğru soruyla doğru cevaba ulaştılar.”

Ve son bir gayretle ekledi, kurumadan az önce mürekkep lekesi:

“Ve işin garip tarafı, yani bazı insanlar hiçbir zaman sorulara ihtiyaç duymadı. Onlar bir kenarda, doğrusu dosdoğru bir yolda sessizce yürüdüler. Evet, soru sormadılar ama bu soru sormaktan aciz oldukları için değil, doğru cevapları haiz oldukları içindi.”

Ve kağıt, küçük mürekkep lekesinin yaş yerlerini de yavaşça çekti. Oda eski sessizliğine gömüldü.

Dolma kalemin sıcak harflerle iç çekişleri duyuldu:

“Ne kadar düşündürücü bir cümle ve ne kadar sorgulayıcı bir nokta.”

AĞUSTOS 2020

SÜZGEÇ

***Kabuğundan Taşan
Altın Lezzet Fındık***

